

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Факультет № 3
Кафедра поліцейської діяльності та публічного адміністрування

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
навчальної дисципліни «Організація діяльності підрозділів ювенальної
превенції»
вибіркових компонент освітньої програми
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Галузь знань 26 «Цивільна безпека»
Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
Спеціалізація: поліцейські

Вінниця 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 3
Протокол від 29.08.2023 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування факультету № 3 (протокол від 28.08.2023 № 21)

Розробники:

1. Завідувач кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування, д.ю.н., професор Джафарова О.В.
2. Старший викладач кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування, к.ю.н. Бахаєва А.С.

Рецензенти:

1. Старший оперуповноважений сектору розшуку злочинців і зниклих громадян відділу кримінальної поліції Харківського РУП № 2 ГУНП в Харківській області, доктор філософії Пономаренко О. С.
2. Декан факультету № 5 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент Василенко В.М.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекцій	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 4							
Тема № 1. Права і свободи дитини в діяльності Національної поліції України.	20	2	2	0	0	16	залік
Тема № 2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність підрозділів ювенальної превенції	24	2	2	6	0	14	
Тема № 3. Робота підрозділів ювенальної превенції щодо профілактики вчинення дітьми правопорушень.	26	2	2	6	0	16	
Тема № 4. Характеристика діяльності органів ювенальної превенції щодо реагування на події, де потерпілим є дитина.	26	2	2	6	0	16	
Тема № 5. Особливості діяльності підрозділів ювенальної превенції щодо розшуку безвісті зниклих дітей.	24	2	2	6	0	14	
Всього за семестр № 4:	120	10	10	24	0	76	

1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекцій	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 6							
Тема № 1. Права і свободи дитини в діяльності Національної поліції України.	18	0	0	0	0	18	залік
Тема № 2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність підрозділів ювенальної превенції	24	2	2	2	0	18	
Тема № 3. Робота підрозділів ювенальної превенції щодо профілактики вчинення дітьми правопорушень.	30	2	2	2	0	24	
Тема № 4. Характеристика діяльності органів ювенальної превенції щодо реагування на події, де потерпілим є дитина.	24	0	0	0	0	24	
Тема № 5. Особливості діяльності підрозділів ювенальної превенції щодо розшуку безвісті зниклих дітей.	24	0	0	0	0	24	
Всього за семестр № 6:	120	4	4	4	0	108	

3. Методичні вказівки до семінарських та практичних занять

Тема № 1. Права і свободи дитини в діяльності Національної поліції України.

Семінарське заняття: Права і свободи дитини в діяльності Національної поліції України.

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання слухачів щодо забезпечення прав і свобод дітей органами Національної поліції, зокрема підрозділами ювенальної превенції.

Кількість годин:

Денна форма навчання- 2; заочна форма навчання-0.

Місце проведення: згідно з розкладом навчальних занять.

Навчальні питання:

1. Дитина як суб'єкт правових відносин.
2. Поняття та види прав дитини.
3. Форми діяльності Національної поліції у сфері забезпечення прав і свобод дитини

Література (1-29).

Методичні вказівки:

- I. Обговорення навчальних питань у такій послідовності:
  1. Визначення терміну «дитина»
  2. Визначення терміну «дитинство».
  3. Визначення статусу дитини.
  4. Основні принципи охорони дитинства.
  5. Визначення поняття «права дитини»
  6. Види прав дітей.
  7. Відмінність між правами та свободами дитини.
  8. Форми діяльності Національної поліції у сфері забезпечення прав і свобод дитини.
- II. Заслуховування цільових виступів слухачів із актуальних питань.
- III. Підведення підсумків заняття.

Питання цільових виступів слухачів

1. Права дитини: сучасний стан забезпечення та реалізації в Україні.
2. Забезпечення прав дитини на охорону здоров'я та належну медичну допомогу.
3. Захист прав дітей на окупованих територіях: міжнародний досвід та українські реалії.
4. Механізм адміністративно-правового захисту прав дитини в Україні.
5. Повноваження освітнього омбудсмена у сфері захисту прав дитини.
6. Основні завдання органів Національної поліції України щодо захисту прав дитини.

Тема № 2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність підрозділів ювенальної превенції

Семінарське заняття: Організаційно-правові засади діяльності підрозділів ювенальної превенції.

Навчальна мета заняття: поглиблене вивчення слухачами особливостей діяльності поліції підрозділів ювенальної превенції.

Кількість годин:

Денна форма навчання – 2; заочна форма навчання – 2.

Місце проведення: згідно з розкладом навчальних занять.

Навчальні питання:

1. Правові засади діяльності підрозділів ювенальної превенції
2. Поняття та завдання підрозділів ювенальної превенції.
3. Основні повноваження підрозділів ювенальної превенції.
4. Ведення профілактичного обліку дітей підрозділами ЮП.

Література: (1-29)

Методичні вказівки:

I. Обговорення навчальних питань у такій послідовності:

1. Правові засади діяльності підрозділів ювенальної превенції.
2. Загальні завдання підрозділів ювенальної превенції.
3. Спеціальні завдання підрозділів ювенальної превенції.
4. Основні повноваження підрозділів ювенальної превенції.

5. Ведення профілактичного обліку дітей підрозділами ювенальної превенції.

II. Заслуховування цільових виступів слухачів із актуальних питань.

III. Підведення підсумків заняття.

Питання цільових виступів слухачів

1. Повноваження поліції щодо захисту прав і свобод дитини.
2. Міжнародні стандарти при контакті з дитиною.
3. Права та обов'язки поліцейських щодо роботи з дітьми.
4. Основні напрямки роботи підрозділів ювенальної превенції відповідно до Інструкції з організації діяльності підрозділів ювенальної превенції, затвердженої Наказом МВС України від 19.12.2017 № 1044.

Практичне заняття: Організаційно-правові засади діяльності підрозділів ювенальної превенції.

Навчальна мета заняття: сформувати у слухачів знання про права та обов'язки поліцейського підрозділу ювенальної превенції щодо роботи з дітьми.

Кількість годин:

Денна форма навчання – 6; заочна форма навчання – 2.

Місце проведення: згідно з розкладом навчальних занять.

План проведення поліцейського квесту:

I. На початку слухачам пропонується вирішити завдання за наступною фабулою індивідуально або в групах по 2 особи.

Ситуативне завдання № 1. Працівник поліції на автовокзалі м. Харкова вияв хлопчика 8 років, який залишився без догляду батьків і зміг повідомити, що

приїхала з батьком до бабусі і проживає у м. Вовчанськ Харківської області.

1. Як має діяти працівник поліції у цій ситуації?

2. Чи має право працівник поліції затримати та доставити дитину до територіального підрозділу поліції для встановлення особи?

3. Який державний орган у першу чергу необхідно повідомити про знайдену дитину?

Ситуативне завдання № 2. До чергової частини Харківського РУП № 1 о 00:21 годині надійшло повідомлення про те, що біля під'їзду № 2 будинку 4 по вул. Широкий м. Харкова компанія молодих людей розпиває спиртні напої та співає пісні. При цьому у компанії присутня жінка, у якої є новонароджена дитина, яка плаче у візочку, жінка має ознаки сп'яніння.

1. Як має діяти поліція?

2. Що робити з маленькою дитиною?

3. Чи можна поліцейському дитину самотійно нагодувати?

4. Яка відповідальність батьків?

Ситуативне заняття № 3. До підрозділу ювенальної превенції звернувся вчитель математики місцевої школи та повідомив, що щойно бачив свого учня, 15-річного Єгора, який розпивав горілку разом із своїм рідним дядьком за столиком біля парку.

Які мають бути дії поліцейського офіцера громади?

Особливості адміністративної відповідальності за вчинення зазначених діянь.

Кваліфікуйте дії дядька.

Складіть матеріал про адміністративне правопорушення.

Які превентивні заходи слід застосувати з метою унеможливлення в подальшому вчинення таких протиправних дій?

II. Після колективного обговорення пропонується здійснити запис мотивованого рішення (із посиланнями на конкретні пункти, частини, статті нормативних актів – КУпАП та ін.) щодо запропонованої фабули справи.

III. Закріплення теоретичного матеріалу шляхом відпрацювання алгоритму дій працівників поліції при виявленні дитини, яка залишилась без нагляду.

Додаткове матеріальне забезпечення: бланки процесуальних документів.

Розподіл ролей:

ситуативне завдання № 1: поліцейський-1; дитина-1.

ситуативне завдання № 2: поліцейський-2; правопорушники-5.

ситуативне завдання № 3: поліцейський-1; дитина-1; правопорушники-1.

Оцінювання: сукупність отриманих балів за проходження поліцейського квесту, а саме оцінюється:

А) точність кваліфікації дій правопорушників-1 бал;

Б) правомірність дій – 1 бал;

В) дотримання заходів особистої безпеки - 1 бал

Г) вірно складені адміністративні матеріали – 2 бали.

Тема № 3. Робота підрозділів ювенальної превенції щодо профілактики вчинення дітьми правопорушень.

Семінарське заняття: Робота підрозділів ювенальної превенції щодо профілактики вчинення дітьми правопорушень.

Навчальна мета заняття: сформувати у слухачів знання, уміння та навички щодо змісту та застосування заходів індивідуальної та загальної превентивної діяльності поліцейських щодо дітей.

Кількість годин:

Денна форма навчання – 2; заочна форма навчання – 2.

Місце проведення: згідно з розкладом навчальних занять.

Навчальні питання:

1. Поняття, принципи та функції превентивної поліцейської діяльності
2. Види превентивної поліцейської діяльності.
3. Профілактична діяльність підрозділів ювенальної превенції
4. Проектна діяльність Національної поліції України щодо попередження вчинення дітьми правопорушень.

Література (1-29).

Методичні вказівки:

- I. Обговорення навчальних питань у такій послідовності:
  1. Надати визначення поняттю превентивна поліцейська діяльність.
  2. Принципи превентивної поліцейської діяльності.
  3. Функції превентивної поліцейської діяльності.
  4. Види превентивної поліцейської діяльності.
  5. Характеристика загальної профілактичної діяльності поліції.
  6. Характеристика індивідуальної профілактичної діяльності поліції.
  7. Заходи індивідуальної профілактики.
  8. Основні вимоги забезпечення ефективності індивідуальної профілактики правопорушень.
  9. Види індивідуальної профілактики.
  10. Профілактична діяльність підрозділів ювенальної превенції.
  11. Проектна діяльність Національної поліції України щодо попередження вчинення дітьми правопорушень.
  12. Первинний, вторинний, третинний рівні заходів запобігання вчиненню правопорушень.
- II. Заслуховування цільових виступів слухачів із актуальних питань.
- III. Підведення підсумків заняття.

Питання цільових виступів слухачів:

1. Керівні принципи правосуддя, дружнього до дітей, якими має керуватися поліцейський.
2. Групи ризику дітей.

3. Обов'язки поліцейського при контакті з дитиною відповідно до міжнародних стандартів.

4. Основні заходи профілактики кримінальних та адміністративних правопорушень серед дітей, які застосовують поліцейські.

Практичне заняття: Робота підрозділів ювенальної превенції щодо профілактики вчинення дітьми правопорушень.

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання слухачів щодо порядку застосування поліцейських заходів.

Кількість годин:

Денна форма навчання – 6; заочна форма навчання – 2.

Місце проведення: згідно з розкладом навчальних занять.

План проведення поліцейського квесту:

I. На початку курсантам пропонується вирішити завдання за наступною фабулою індивідуально або в групах по 2 особи.

Ситуативне завдання № 1. Учень восьмого класу, перебуваючи у загальноосвітньому навчальному закладі, постійно порушує дисципліну і у школі, і в класі, веде себе агресивно до свої однокласників, штовхається та забирає у дітей речі.

1. Які заходи профілактичного характеру необхідно взяти працівникові поліції щодо дитини?

2. Чи береться на профілактичний облік дитина?

Ситуативне завдання № 2. Дівчинка 13 років була затримана охоронцем на місці вчинення правопорушення, а саме крадіжки у супермаркеті коробки цукерок вартістю 97 гривень 48 копійок. у жінки похилого віку. Після прибуття на місце події співробітників поліції дівчинка поводи́ла себе зухвало, вживала нецензурні слова та намагалася втекти.

1. Чи можливе застосування наручників?

2. Чи можливе фізичне реагування на поведінку дівчинки?

3. Чи може поверхневий огляд підлітка провести поліцейський жіночої статі?

4. Якщо необхідно терміново опитати підлітка, чи можливо це зробити без присутності батьків чи опікунів?

Ситуативне завдання № 3. Від директора ЗОШ № 97 м. Харкова надійшло повідомлення до відділення поліції № 3 Харківського РУП № 2 про те, що учениця 10-А класу без поважної причини не відвідує школу.

1. Як має діяти поліцейський підрозділу ювенальної превенції у такій ситуації?

2. Чи є підстави взяття дитини на профілактичний облік?

II. Після колективного обговорення пропонується здійснити запис мотивованого рішення (із посиланнями на конкретні пункти, частини, статті нормативних актів – КУпАП та ін.) щодо запропонованої фабули справи.

III. Закріплення теоретичного матеріалу шляхом відпрацювання алгоритму дій працівників поліції при виявленні правопорушень, зазначених у запропонованих ситуативних завданнях. Складання необхідних процесуальних документів.

Додаткове матеріальне забезпечення: бланки процесуальних документів

Розподіл ролей:

ситуативне завдання № 1: поліцейський-1; правопорушник-1;

ситуативне завдання № 2: поліцейський-1; правопорушник-1;

ситуативне завдання № 3: поліцейський-1; дитина-1;

Оцінювання: сукупність отриманих балів за проходження поліцейського квесту, а саме оцінюється:

А) точність кваліфікації дій правопорушників-1 бал;

Б) правомірність дій – 1 бал;

В) дотримання заходів особистої безпеки - 1 бал

Г) вірно складені адміністративні матеріали – 2 бали.

Тема № 4. Характеристика діяльності органів ювенальної превенції щодо реагування на події, де потерпілим є дитина.

Семінарське заняття: Характеристика діяльності органів ювенальної превенції щодо реагування на події, де потерпілим є дитина.

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання слухачів щодо такої соціальної проблеми як домашнє насильство. Визначити поняття домашнього насильства, його види, основні прояви та ознаки.

Кількість годин:

Денна форма навчання – 2; заочна форма навчання – 0.

Місце проведення: згідно з розкладом навчальних занять.

Навчальні питання:

1. Застосування методики «Зелена кімната» в діяльності підрозділів ювенальної превенції.

2. Особливості опитування дітей, які є потерпілими від правопорушення.

3. Реагування підрозділами ювенальної превенції на випадки, де дитина є потерпілою від булінгу.

4. Реагування підрозділами ювенальної превенції на випадки, де дитина є потерпілою від домашнього насильства.

Література (1-29)

Методичні вказівки:

I. Обговорення навчальних питань у такій послідовності:

1. Застосування методики «Зелена кімната» в діяльності підрозділів ювенальної превенції.

2. Поняття, мета та основні завдання методики «зелена кімната».

3. Категорії дітей, з якими працюють у «зелених кімнатах».
  4. Особливості опитування дітей, які є потерпілими від правопорушення.
  5. Етапи опитування дитини.
  6. Реагування підрозділами ювенальної превенції на випадки, де дитина є потерпілою від булінгу.
  7. Типові ознаки булінгу (цькування).
  8. Складання протоколів про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 173-4 КУпАП.
  9. Алгоритм дій документування факту булінгу.
  10. Реагування підрозділами ювенальної превенції на випадки, де дитина є потерпілою від домашнього насильства.
  11. Ознаки фізичного, сексуального, психологічного насильства.
  12. Ознаки фізичної занедбаності дитини.
- II. Заслуховування цільових виступів слухачів із актуальних питань.
- III. Підведення підсумків заняття.

Питання цільових виступів слухачів:

1. Статистика та міфи (стереотипи) явища домашнього насильства.
2. Правове регулювання попередження та протидії домашньому насильству.
3. Сутність та прояви жорстокого поводження із дітьми.
4. Реагування поліцейськими на випадки жорстокого поводження із дитиною.

Практичне заняття: Характеристика діяльності органів ювенальної превенції щодо реагування на події, де потерпілим є дитина.

Навчальна мета заняття: отримати навички із складання протоколу про адміністративне правопорушення за ст. 173-2 КУпАП, проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства, а також складання термінового заборонного припису. Складання протоколу про адміністративне правопорушення за ст. 173-4 КУпАП. Відпрацювання тактики опитування потерпілої від правопорушення дитини.

Кількість годин:

Денна форма навчання – 6; заочна форма навчання – 0.

Місце проведення: згідно з розкладом навчальних занять.

План проведення поліцейського квесту:

I. На початку курсантам пропонується вирішити завдання за наступною фабулою індивідуально або в групах по 2 особи.

Ситуативне завдання № 1. Сергій та Надія прожили в шлюбі 6 років. На момент розлучення їхнім спільним дітям було 3 та 6 роки. Через відсутність іншого місця проживання вже колишнє подружжя з дітьми змушені були і після розлучення проживати в одному помешканні, але в різних кімнатах. Протягом 10 років після цього Сергій постійно ображав, погрожував, залякував та іншими діями робив життя Надії та двох спільних неповнолітніх дітей нестерпним. Через

постійний страх перед батьком, сильні душевні хвилювання, напружену атмосферу вдома у дітей почалися психічні розлади. Обидва підлітки перебувають на обліку в психоневрологічному диспансері.

1. Чи можна кваліфікувати цю ситуацію як домашнє насильство?
2. Хто є потерпілим від домашнього насильства?
3. Які види насильства вчиняються по відношенню до потерпілого від домашнього насильства?
4. Проведіть опитування дітей з урахуванням їх вікових особливостей.

Ситуативне завдання № 2. П'ятнадцятирічний син Ірини Матвій, якого жінка виховує сама, вимагає від матері щоб та купила йому новий мобільний телефон, на який вона не має коштів. Хлопець погрожує, що піде з дому, якщо мати не виконає його забаганку. 26.12.2020 через це між сином та матір'ю виник конфлікт, у ході якого Матвій висловлювався в адресу матері нецензурною лайкою та штовхнув її. Жінка у розпачі звернулась до поліції.

1. Як у такому випадку повинен діяти співробітник поліції?
2. Чи можна кваліфікувати цю ситуацію як домашнє насильство?
3. Хто є потерпілим від домашнього насильства?
4. Які види насильства вчиняються до потерпілого?

Ситуативне завдання № 3. Школяр Андрій повідомив поліцейському про те, що в школі група старшокласників постійно принижують його друга Миколу, знущаються, застосовують силу. Все це відбувається в шкільному туалеті. Про це діти неодноразово повідомляли класному керівникові, але знущання продовжуються. Микола неодноразово говорив про наміри покінчити життя самогубством.

1. Які дії працівника поліції?
2. Яку відповідальність можуть понести кривдники?
3. Чи необхідно залучати до конфлікту батьків або директора школи?

II. Після колективного обговорення пропонується здійснити запис мотивованого рішення (із посиланнями на конкретні пункти, частини, статті нормативних актів – КУпАП та ін.) щодо запропонованої фабули справи.

III. Закріплення теоретичного матеріалу шляхом відпрацювання алгоритму дій працівників поліції при виявленні правопорушень, зазначених у запропонованих ситуативних завданнях. складання необхідних документів.

Додаткове матеріальне забезпечення: бланки процесуальних документів

Розподіл ролей:

ситуативне завдання № 1: поліцейський-1; правопорушник-1; потерпілі-3;

ситуативне завдання № 2: поліцейський-1; правопорушник-1.

ситуативне завдання № 3: поліцейський-1; потерпілий-1.

Оцінювання: сукупність отриманих балів за проходження поліцейського квесту, а саме оцінюється:

- А) точність кваліфікації дій правопорушників-1 бал;
- Б) правомірність дій – 1 бал;
- В) вірно складені адміністративні матеріали – 3 бали.

Тема № 5. Особливості діяльності підрозділів ювенальної превенції щодо розшуку безвісті зниклих дітей.

Семінарське заняття: Особливості діяльності підрозділів ювенальної превенції щодо розшуку безвісті зниклих дітей.

Навчальна мета заняття: сформувати у слухачів знання, уміння та навички діяльності розшуку дітей при їх безвісному зникненні.

Кількість годин:

Денна форма навчання – 2; заочна форма навчання – 0.

Місце проведення: згідно з розкладом навчальних занять.

Навчальні питання:

1. Організації реагування на заяви чи повідомлення про дитину, що безвісті зникла.
2. Організація заходів із встановлення місцезнаходження безвісті зниклої дитини.
3. Діяльність підрозділів ювенальної превенції щодо встановлення місцезнаходження дитини, яка безвісти зникла.
4. Діяльність підрозділів ювенальної превенції у разі виявлення дитини, яка залишилася без догляду дорослих.

Література (1-29)

Методичні вказівки:

I. Обговорення навчальних питань у такій послідовності:

1. Організації реагування на заяви чи повідомлення про дитину, що безвісті зникла.
  2. Алгоритм дій у разі отримання інформації про дитину, що безвісті зникла.
  3. Організація заходів із встановлення місцезнаходження безвісті зниклої дитини.
  4. Причини та умови, які спонукають дітей до втечі.
  5. Діяльність підрозділів ювенальної превенції щодо встановлення місцезнаходження дитини, яка безвісти зникла.
  6. Діяльність підрозділів ювенальної превенції у разі виявлення дитини, яка залишилася без догляду дорослих.
  7. Порядок застосування такого превентивного поліцейського заходу як «поліцейське піклування».
  8. Процесуальне оформлення поліцейського піклування.
- II. Заслуховування цільових виступів слухачів із актуальних питань.
- III. Підведення підсумків заняття.

Питання цільових виступів слухачів:

1. Організація заходів із встановлення місцезнаходження дитини.

2. Дії поліцейського щодо встановлення причини самовільного залишення місця проживання, а також щодо збирання даних про зниклу безвісти дитину.

Практичне заняття: Особливості діяльності підрозділів ювенальної превенції щодо розшуку безвісти зниклих дітей.

Навчальна мета заняття: відпрацювання навичок застосування першочергових заходів із встановлення місцезнаходження дитини.

Кількість годин:

Денна форма навчання - 4; заочна форма навчання – 0.

Місце проведення: згідно з розкладом навчальних занять.

План проведення поліцейського квесту:

I. На початку курсантам пропонується вирішити завдання за наступною фабулою індивідуально або в групах по 2 особи.

Ситуативне завдання № 1. До чергового частини Харківського РУП № 1 у телефонному режимі звернулась директорка загальноосвітньої спеціалізованої школи-інтернату про те, що територію навчального закладу покинув вихованець, який пішов у невідомому напрямку. Про це їй стало відомо від учнів навчального закладу.

1. Які дії працівника чергової частини поліції?

2. Першочергові заходи інспектора ювенальної превенції.

Ситуативне завдання № 2. До поліцейського ювенальної превенції о 22:45 звернувся його приятель громадянин Волошин та повідомив про те, що його син 15 років о 8:30 пішов до школи та досі не повернувся. Мобільний телефон вимкнено.

1. Які дії працівника поліції?

2. Що має у першу чергу з'ясувати поліцейський у батька дитини?

3. Які першочергові заходи щодо встановлення місцезнаходження дитини?

Ситуативне завдання № 3.

Мати дитини звернулась до підрозділу ювенальної превенції та повідомила, що її донька 13 років, дві години тому зателефонувала, що вийшла із школи і пішла додому, але на даний час її за місцем проживання не має і місцезнаходження її не відоме.

Питання

Дії працівника поліції?

Що повинен у першу чергу з'ясувати поліцейський у матері дитини?

Першочергові заходи щодо встановлення місцезнаходження дитини?

II. Після колективного обговорення пропонується здійснити запис мотивованого рішення (із посиланнями на конкретні пункти, частини, статті нормативних актів – КУпАП та ін.) щодо запропонованої фабули справи.

III. Закріплення теоретичного матеріалу шляхом відпрацювання алгоритму дій працівників поліції при виявленні правопорушень, зазначених у запропонованих ситуативних завданнях. складання необхідних документів.

Додаткове матеріальне забезпечення: бланки процесуальних документів

Розподіл ролей:

ситуативне завдання № 1: поліцейський-1; директорка-1.

ситуативне завдання № 2: поліцейський-1; батько зниклої дівчинки-1.

ситуативне завдання № 3: поліцейський-1; мати зниклого хлопця-1.

Оцінювання: сукупність отриманих балів за проходження поліцейського квесту, а саме оцінюється:

А) точність кваліфікації дій правопорушників-1 бал;

Б) правомірність дій – 1 бал;

В) вірно складені адміністративні матеріали –3 бали.

4. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Література

Основна (навчальна та наукова література):

1. Організація діяльності підрозділів ювенальної превенції : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової ; [О. І. Безпалова, Г. В. Джагу- пов, В. С. Макаренко та ін. ; передм. О. І. Безпалової] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 204 с.

2. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки; [О. І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князєв та ін.; передм. О. М. Бандурки]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 242 с.

3. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України: навч. посібник / За заг. ред. заслуженого юриста України В.А. Глухвері. Дніпро: Дніпроп. держ. унт внутр. справ, 2016. 264 с.

4. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури». 2016. 336 с.

5. Алгоритм дій працівників Національної поліції зсуб'єктами, які здійснюють заходи щодо захисту дітей, постраждалих від насильства : методичні рекомендації. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 136 с.

6. Бахаєва А.С. Службові собаки як інструмент (згідно з чинним законодавством України) пошуку безвісти зниклих дітей. Особливості організації кінологічної діяльності правоохоронних органів в Україні: тези доп. учасників наук.-практ. конф.(м. Харків, 17 листоп. 2021 р.). Харків: ХНУВС, 2021. С. 19-22.

7. Булик І.Л., Гончарук С.С. Ювенальна превенція як фундаментальний напрямок діяльності органів Національної поліції України в системі

адміністративного права. Сучасна європейська поліцейстика та можливості її використання в діяльності національної поліції України: Збірник тез доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 11 квітня 2019 р.). С.65-67.

8. Закон України «Про Національну поліцію» : наук.-практ. комент. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. І. Безпалова, К. Ю., Мельник, О. О. Юхно та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка]. Харків, 2016. 408 с.

9. Запобігання та протидія домашньому насильству : Інформаційні матеріали для фахівців, які працюють з дітьми та молоддю в громадах. К.: Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики, 2018. 32 с.

10. Захист прав дітей у правоохоронній діяльності: курс лекцій [для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» денної та заочної форми навчання] / Л.М. Сукмановська. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 182 с.

11. Іщенко І.В. Адміністративно-правові засади здійснення підрозділами національної поліції України ювенальної превенції. дис. ... канд. юрид. наук. Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ. 2019. 276 с.

12. Методичні рекомендації щодо опитування дітей, що стали свідками та/або жертвами насильства, а також вчинили насильство: Метод. посіб. / Автори-упоряд.: Д. Пурас, О. Калашник, О. Кочемировська; Т. Цюман; за заг. ред. Т. Цюман. К.: ФОП КЛИМЕНКО, 2015. 114 с.

13. Могілевська Л. Форми діяльності Національної поліції у сфері забезпечення прав і свобод дитини. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 1. С. 128-132.

14. Ральф Х. Навчальний курс «Поліцейська діяльність, орієнтована на громаду». ДЮІ, 2021.

15. Селюков В.С. Застосування службових собак для розшуку зниклих безвісті дітей. Сучасна європейська поліцейстика та можливості її використання в діяльності Національної поліції України : зб. тез доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 11 квіт. 2019 р.). МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС. 225-226 с.

Нормативна:

16. Декларація прав дитини від 20 листопада 1959 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_384

17. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015

18. Конвенція про права дитини 1989 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_021

19. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

20. Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству : рекомендації МОН України від 18.05.2018 № 1/11-5480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5480729-18#Text>

21. Положення про дисциплінарні комісії в Національній поліції України : Наказ МВС України від 07.11.2018 р. № 893. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1356-18#n4>
22. Порядок розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 р. № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>
23. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-185>.
24. Про реалізацію окремих положень Дисциплінарного статуту Національної поліції України : Наказ МВС України від 07.11.2018 р. № 893. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1355-18#n17>
25. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про застосування поліцейського піклування : наказ МВС України від 12.10.2020 № 724. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1174-20#Text>
26. Про затвердження Порядку ведення обліку дітей шкільного віку та учнів: постанова КМУ від 13 вересня 2017 року № 684. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/684-2017-%D0%BF>
27. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
28. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
29. Сімейний кодекс України : Закон України від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

<http://zakon.rada.gov.ua>
<https://www.president.gov.ua>
<http://www.kmu.gov.ua/>
<http://mvs.gov.ua/>
<https://www.npu.gov.ua>
<http://univd.edu.ua>
<http://lib.univd.edu.ua>